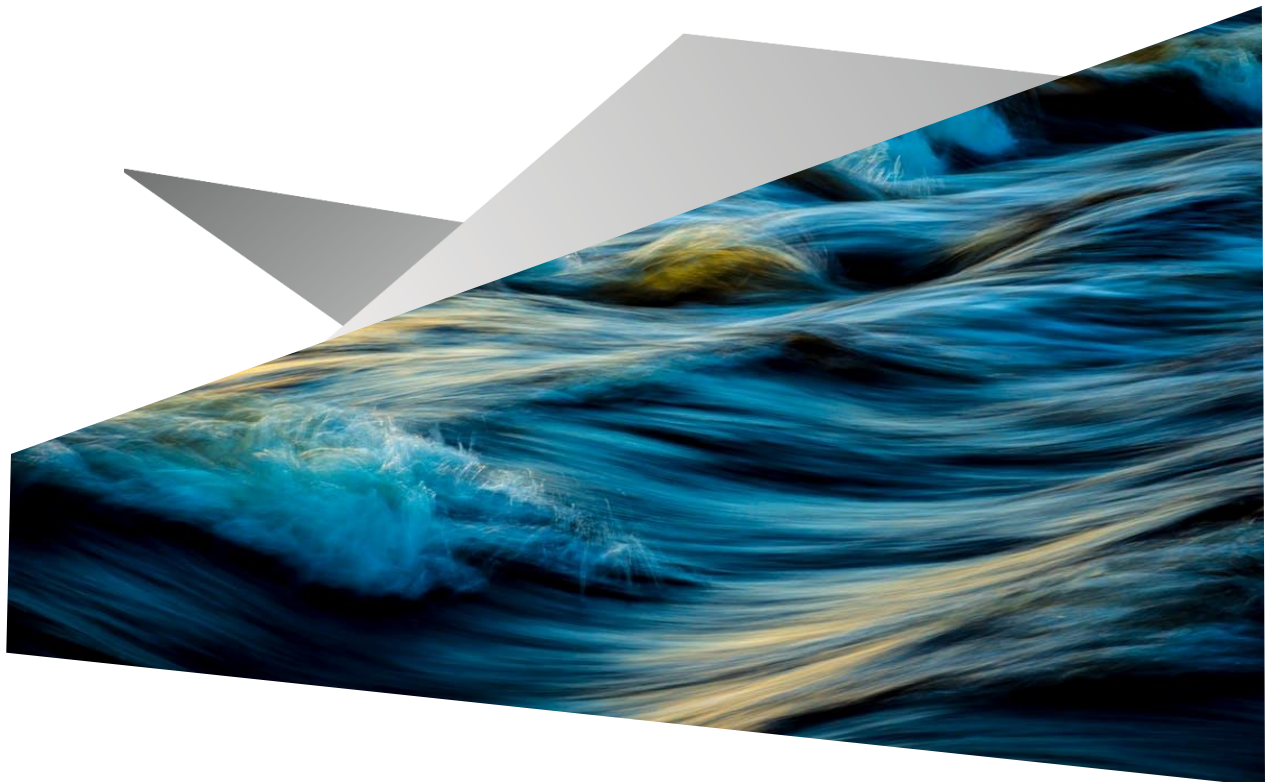

Crna Gora
Uprava za vode

Adresa: Bulevar Revolucije 24,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 224 593
fax: +382 20 224 594
www.upravazavode.gov.me

PLAN DAVANJA KONCESIJA U OBLASTI VODA ZA 2024. GODINU

Podgorica, februar 2024. godina

Predlog

Na osnovu čl. 7 stav 1 Zakona o koncesijama („Službeni list CG“, br. 08/09, 73/19 i 125/23), Vlada Crne Gore, na sjednici od _____ 2024. godine, donijela je

PLAN DAVANJA KONCESIJA U OBLASTI VODA ZA 2024. GODINU

Plan davanja koncesija omogućava uvođenje procedure davanja koncesija u oblasti voda, kao oblika podsticanja privatnih investicija u obavljanju privrednih djelatnosti od javnog interesa radi postizanja optimalne valorizacije prirodnih resursa. Predmetni plan odnosi se na analizu i ocjenu postojećeg stanja i to u pogledu opisa predmetnih koncesija, lokacija na kojima se može vršiti koncesiona djelatnost, opravdanosti javnog interesa i imovinsko - pravne odnose.

Koncesiono pravo korišćenja prirodnog bogatstva može se ostvariti na način i pod uslovima definisanim zakonom. Pravni okvir koji reguliše postupak dodjele koncesije u oblasti voda kao i finansiranje upravljanja vodama čine Zakon o koncesijama, Zakon o vodama ("Sl.list RCG", br. 27/07, "Sl.list CG", br.73/10, 32/11, 47/11, 48/15, 52/16, 55/16, 2/17, 80/17 i 84/18), Zakon o finansiranju upravljanja vodama ("Službeni list CG", br. 65/08, 74/10, 40/11 i 82/20), Uredba o bližem načinu sprovođenja postupka javnog nadmetanja u otvorenom i dvostepenom postupku davanja koncesije ("Službeni list CG", br. 67/09) i Odluka o visini i načinu obračunavanja vodnih naknada i kriterijumima i načinu utvrđivanja stepena zagađenosti voda („Službeni list CG“, br. 29/09, 39/19, 96/20 i 74/21).

Koncesije na javnom vodnom dobru definisane su Zakonom o vodama, a što je u skladu sa čl. 6 stav 1 i 2 Zakona o koncesijama, kojim je uređen način i postupak dobijanja koncesije za korišćenje prirodnih bogatstava. Svako korišćenje voda koje prelazi opštu upotrebu predstavlja posebnu upotrebu, za koju je potrebno steći vodno pravo, ukoliko zakonom nije drukčije određeno. Vodno pravo stiče se vodnom dozvolom ili ugovorom o koncesiji. Shodno odredbama čl. 134 Zakona o vodama, predmet koncesije na javnom vodnom dobru može biti:

1. korišćenje vode za potrebe javnog vodosnabdijevanja naselja većih od 200 stanovnika;
2. korišćenje vode za proizvodnju napitaka;
3. flaširanje, odnosno pakovanje vode, tankovanje inostranih plovnih objekata i dovođenje ili dopremanje vode u komercijalne svrhe;
4. korišćenje vodnih snaga za proizvodnju električne energije i pogon postrojenja;
5. korišćenje voda za tehnološke i slične potrebe pravnih lica u količini većoj od 86 m³ na dan;

6. crpljenje podzemnih voda u količini većoj od 86 m³ na dan;
7. zahvatanje voda za navodnjavanje poljoprivrednog zemljišta u količini većoj od 175 m³ na dan;
8. uzgoj ribe i rakova u količini većoj od 150 t/god. i školjki na površini većoj od 2,5 ha u privredne i druge svrhe;
9. eksploatacija rječnih nanosa, ako je procijenjena količina nanosa na ležištu veća od 1000 m³.

Primjenom zakonskih propisa pristup u sprovođenju procedure davanja koncesija zasniva se na jednakim, transparentnim i nediskriminatornim uslovima, uz nadoknadu koja je adekvatna valorizaciji prirodnog bogatstva, kako bi se na optimalan način koristio ovaj vodni resurs. Međutim, mora se voditi računa da se korišćenje prirodnih resursa odvija na održiv način.

Sa ekonomskog aspekta, voda kao jedan od specifičnih nezamjenjivih resursa, kao prirodno javno dobro, može se koristiti na način kojim se ne ugrožava njena supstanca i ne isključuje njena prirodna uloga, te se dodjelom koncesija u oblasti voda očekuje da će se osigurati interesi ekonomskog razvoja zemlje, i to kroz:

- povećanje nivoa zaposlenosti, što se ostvaruje novim investicijama, a čija realizacija podrazumijeva zapošljavanje nove radne snage;
- racionalnije korišćenje obnovljivih, a posebno neobnovljivih prirodnih resursa;
- plasman domaćeg ili inostranog kapitala u investicione projekte;
- transfer savremenih tehnologija i znanja (koncesiona ulaganja realizuju se, u principu uz primjenu najmodernijih tehničko - tehnoloških dostignuća, čime se ostvaruje uspješan transfer tehnologije i znanja);
- povećanje izvoza i pristup novim tržištima;
- supstituciju ili smanjenje uvoza;
- uvođenje i jačanje konkurencije;
- povećanje kvaliteta i asortimana proizvoda i usluga;
- povećanje prihoda;
- povećanje operativne efikasnosti;
- uvođenje međunarodnih standarda u poslovanju po modelima razvijenih zemalja.

Predmeti koncesija u oblasti voda

I. Flaširanje vode u komercijalne svrhe

Rasploživi kapaciteti za proizvodnju flaširane vode u Crnoj Gori nijesu dovoljno iskorišćeni. Međutim, treba imati u vidu i činjenicu da, i pored značajnog potencijala karstnih izdanskih voda, samo određeni broj izvora ispunio je zahtjeve u pogledu mogućnosti korišćenja vode putem flaširanja kao stonog vode. Trenutno u Crnoj Gori radi sedam fabrika za flaširanje vode i nijesu u mogućnosti da realizuju veću prodaju voda na domaćem, a posebno na inostranom tržištu. Skroman marketinški nastup, nepostojanje odgovarajuće robne marke u izvozu, kao i značajan uvoz voda, naročito kroz vezanu prodaju voda sa drugim proizvodima od strane konkurencije ograničavaju plasman vode kako na domaćem, tako i na inostranom tržištu.

U tom smislu, u dijelu ulaganja odnosno izgradnju novih postrojenja za eksploataciju izvorišta i flaširanje vode, predmetnim planom sadržano je jedno izvorište za korišćenje dijela voda za potrebe flaširanja vode u komercijalne svrhe, i to izvorište „Veliki Maljen“ Gornja Bukovica, opština Šavnik.

1. Izvorište „Veliki Maljen“ Gornja Bukovica, Opština Šavnik

Izvorište „Veliki Maljen“ nalazi se u selu Gornja Bukovica, Opština Šavnik. Lokacija izvorišta je u neposrednoj blizini saobraćajnice Nikšić - Šavnik - Žabljak, na nadmorskoj visini cca 1.310 m, udaljeno od Žabljaka 15 km, a od Šavnika 20 km. Okolina vrele je veoma čista i zdrava sredina, sa brojnim pojavama manjih ili većih planinskih rečica i izvora, među kojima pored vrele Maljen treba naročito istaći i vrelo rijeke Bukovice i jezero na samom mjestu isticanja. Može se s pravom reći, da ukupno posmatrano, ovo područje ima veliku perspektivu kao očuvana oaza zdrave vode i hrane, što je svakako veoma bitno za dalji razvoj ovog kraja.

Karstni izvori Veliki i Mali Maljen, predstavljaju jedinstveno isticanje iz bogate karstne izdani formirane u trijaskim krečnjacima Bukovičke gore. Veliki i Mali Maljen su na rastojanju od 30-35m, na nešto nižoj koti za 2-3 m. Veliki Maljen je uređen i kaptiran dok Mali Maljen i dalje ističe kroz glacijalni materijal.

Prema dosadašnjim raspoloživim podacima i urađenim analizama, voda Velikog Maljena je dobrog kvaliteta. Temperatura voda je tokom godine dosta stabilna i iznosi 5-5,5°C. Vode izvorišta „Veliki Maljen“ su sa suvim ostatkom 150-250 mg/l, malomineralizovane, hidrokarbonatno-kalcijске. Kvalitet voda je dokazan, kako na bazi analiza tako i na tržištu, jer voda koja je pakovana sa ovog izvora pod nazivom Diva izuzetno je tražena na domaćem tržištu.

Za izvorište „Veliki Maljen“ davne 1999. godine potpisan je Ugovor o prenošenju prava korišćenja dijela voda sa predmetnog izvorišta, u količini od 5l/s, i isti je raskinut u skladu sa Zaključkom Vlade Crne Gore br: 06-112/3 od 31. januara 2013. godine. Novi koncesionar „Eko Per“ d.o.o.

Šavnik ima zaključen Ugovor o koncesiji za korišćenje dijela voda sa izvorišta Veliki Maljen, u količini od 5 l/s, i posjeduje fabriku koja posluje pod nazivom vode „Diva“.

Međutim, od strane preduzeća „Per Aqua“ doo Šavnik pokrenuta je inicijativa za isto izvorište za korišćenje dijela voda za potrebe flaširanja vode i sadržana je u prethodnom Planu davanja koncesija u oblasti voda za 2023. godinu. Kako se u prošloj godini nije mogao pokrenuti postupak izrade Koncesionog akta, jer je bilo potrebno vrijeme za prikupljanje podataka kao i izvršiti analiza procjene i uravnoteženja rizika između koncedenta i koncesionara, to je i razlog zašto je ista inicijativa sadržana u ovom godišnjem planu.

Imajući u vidu da se radi o izvorištu velike izdašnosti koji je ustaljenog kapaciteta, kao i da je data koncesija za korišćenje dijela voda sa predmetnog izvorišta u količini od 5 l/s, podnosilac inicijative dostavio je dopunu zahtjeva: hidrološku studiju - analizu kapaciteta izvora Veliki Maljen, analizu opravdanosti ostvarivanja javnog interesa davanjem koncesije i analizu ekonomske opravdanosti investicionog projekta. Dostavljene analize pokazuju opravdanost za pokretanje postupka dodjele predmetne koncesije. U dijelo imovinsko pravnih odnosa, izvorište Veliki Maljen nalazi se na katastarskoj parceli br. 17/2 KO Gornja Bukovica upisana u LN 306, vlasništvo države Crne Gore.

Privredno društvo „Per Aqua“ d.o.o. Šavnik realizacijom investicionog projekta planira otvaranje novih radnih mjesta i smanjenje broja nezaposlenih u ruralnom području, smanjenje trgovinskog deficita kroz smanjenje uvoza flaširanih voda (realizacijom investicionog projekta već u 2025. godini supstituisala bi za četvrtinu uvoz ukupnih količina voda, odnosno oko 35% uvoza negaziranih voda, pri čemu bi se izvoz povećao 16 puta, na 16 miliona litara) i povećanje prihoda budžeta po osnovu poreza i naknada. Strategija preduzeće „Per Aqua“ d.o.o. Šavnik, shodno Investicionom projektu planira velika materijalna ulaganja i lansiranje novih proizvoda gazirane vode sa ukusima. Očekivanja su da će se uvođenjem novih proizvoda u naredne tri godine ukupna realizacija povećati za najmanje 20% što će dodatno pozitivno uticati na sve ekonomske parametre investicionog projekta koji je po indikatorima finansijskih analiza ekonomski opravdan.

II. Crpljenje podzemnih voda

Za crpljenje podzemnih voda za tehnološke, pogonske i druge potrebe u ovom planu sadržane su dvije lokacije: „The Capital Plaza“ centar u Podgorici (prepoznat kao „Atlas Capital Centar“), koji koristi podzemne vode za tehnološke potrebe centra i Industrija piva i sokova „Trebjesa“ doo iz Nikšića koji koristi podzemnu vodu za potrebe proizvodnje.

1. Crpljenje podzemnih voda za tehnološke i slične potrebe, na lokaciji Atlas Capital Centar u Podgorici

„The Capital Plaza“ centar iz Podgorice koristi podzemne vode za izgrađeni objekat. S tim u vezi ovaj organ je pokrenuo predmetni postupak u cilju rješavanja ovog pitanja, u skladu sa zakonskim propisima. U Podgorici je izgrađen „The Capital Plaza“ centar i za potrebe centra izgrađena su tri bunara B1, B2 i B3 koji predstavljaju pogodan toplotni izvor za čilere-toplotne pumpe. Pogodnost podzemnih voda kao ponora toplote i toplotnog izvora izuzetna je i neprekidna.

Za energetska snabdijevanje objekta za proizvodnju toplotne energije neophodne za klimatizaciju prostora centra predviđeno je energetska postrojenja odnosno energetska blok MEB.

Potrebna energija za ove potrebe je dobijanje električne energije koja pokreće rashladne uređaje. Oni premještaju toplotnu energiju sa jednog na drugi temperaturni nivo i za to moraju imati toplotni ponor i toplotni izvor kako bi mogli da efikasno rade.

Izradom prvog bunara potvrdila su se predviđanja da će temperatura i izdašnost bunara biti dovoljna. Nivo temperature bunarske vode je 14°C i varijacije iste tokom godine su zanemarljive.

Energetski blok objekta smješten je u prostoriji na drugu etažu objekta sa pristupom iz podzemne garaže. Projektovan je da snabdijeva objekat: rashladnom energijom, toplotnom energijom i sanitarnom toplom vodom. Predviđeno je i za distribuciju rashladne vode za hlađenje rashladnih agregata tri tehnološke hladnjače u sastavu kuhinjskih blokova. Za potrebe hlađenja i grijanja objekta predviđeno je centralno postrojenje sa rashladnim agregatima i toplotnim pumpama čiji se kondenzatori hlade, odnosno isparivači griju bunarskom vodom.

Postrojenje je predviđeno sa tri rashladna agregata. Osnovni zadatak sistema je pokrivanje velikog rashladnog kapaciteta 3,5 MW u dugom ljetnjem periodu i manjeg grejnog kapaciteta 2,2 MW u zimskom periodu. Glavni vodozahvat bunarske vode predviđen je sa tri bunara na naspranim krajevima objekta.

Kako je energetska blok MEB predviđen u prostoriji br. 21 nivo 2 na jednom mjestu to se od njega do poslovnih cjelina PC3-PC1 do stambenih lamela L1-L5 vodi cijevna mreža na -2 i djelimično - 3 etažu obrtno povratnim sistemom vođenja cijevne mreže. Ukupna dužina razvodnog i povratnog cjevovoda na svakom mjestu priključenja približno je ista.

Izdašnost bunara koji su projektovani iznosi: ljeti: 216 m³/h /3 x 60 l/s, zimi: 216 m³/h /3 x 60 l/s.

2. Crpljenje podzemnih voda za tehnološke potrebe pivare Trebjesa iz Nikšića

Pivara Trebjesa iz Nikšića neprekidno posluje od 1896. godine i predstavlja značajan privredni subjekat u Crnoj Gori. Zahvaljujući tradiciji i kvalitetu Nikšićko pivo u zemljama regiona prepoznato je kao jedan od prehrambenih brendova. Međutim, jedan od bitnih uslova za proizvodnju piva je obezbjeđenje vode. S tim u vezi pokrenuta je inicijativa za dodjelu koncesije za crpljenje bunarske vode za potrebe pivare od strane preduzeća Industrija piva i sokova “Trebjesa” doo Nikšić. Procjena je da se bunarska voda može obezbijediti u količini od 35 l/s.

Vodozahvatni objekat za potrebe Pivare Trebjesa nalazi se u krugu fabrike u užoj gradskoj zoni Nikšića, Dubina bunara je 60 m. Pumpa je na dubinu 10 m od dna bunara. Kota terena bunara je 636,28 mnv. Pogon za tretman vode je namijenjen za tretman bunarske vode. Maksimalni kapacitet pogona iznosi 162m³/h tretirane vode. Pogon se snabdijeva vodom iz bunara pomoću pumpi koje su frekventno regulisane i čiji rad je automatski. Dovod vode iz bunara koji su u upotrebi je odvojenim cijevima, a spajaju se u zajedničku cijev u samom pogonu za vode.

Prva faza tretiranja vode je aeracija sirove vode, odnosno ubrizgavanje komprimovanog vazduha radi povećanja koncentracije rastvorenog kiseonika u vodi koji oksidiše jone gvožđa prisutne u vodi, a koji zatim prelaze u oblik ferihidroksida koji je pogodan za filtraciju. Druga faza tretiranja vode je filtracija kroz višeslojne pješčane filtere, u svrhu odstranjivanja prisutnih čestica - filtracija flokula, kao i smanjivanje koncentracije gvožđa u vodi - filtracija ferihidroksida. Treća faza tretiranja vode je dezinfekcija u smislu uništavanja mikroorganizama. Četvrta faza je filtracija kroz ugljene filtere u svrhu apsorpcije hlora kao i organskih jedinjenja koja izazivaju neprijatan miris i ukus vode. Na izlazu iz ugljenih filtera, voda prolazi kroz fine filtere. Peta faza tretiranja vode je dekarbonizacija vode u smislu uklanjanja karbonatne tvrdoće

Obrađena procesna voda se skladišti u dva rezervoara, ukupnog kapaciteta 330m³. Iz rezervoara se napajaju potrošači procesne vode u fabrici.

Eksploatacija bunara omogućava nesmetan rad pivare, tj. direktno utiče na održavanje i povećanje proizvodnih kapaciteta pa samim tim i na privredni razvoj i zapolenost u kompaniji.

Trenutno je u pivari zaposleno 217 radnika.

Crpljenje vode iz bunara omogućava kako navodi podnosilac inicijative da razmišljaju o povećanju kapaciteta, odnosno o zapošljavanju još kadrova. Takođe, nadaju se da će se brend ponovo naći u vrhu na listama prodatih alkoholnih pića regionalnih država. Da bi to ostvarili neophodne su im dodatne količine vode, što je razlog pokretanja ove inicijative za dodjelu koncesije za korišćenje odnosno crpljenje bunarske vode za tehnološke potrebe pivare.

I. Postupak za davanje koncesije

Postupak za davanje koncesija pokreće nadležni organ izradom koncesionog akta, u skladu sa godišnjim planom iz čl. 7 Zakona o koncesijama. Međutim, zainteresovano lice može podnijeti inicijativu za dopunu plana iz člana 7 stav 1 istog zakona. Inicijativa se podnosi nadležnom organu i sadrži ocjenu ekonomske opravdanosti investicije, podatke i informacije iz čl. 18 i 19 stav 1 tačka 1, 2, 4, 5, 10 i 15 Zakona o koncesijama, potrebne za ocjenu prihvatljivosti inicijative, sa dokazima o realnim troškovima izrade ocjene ekonomske opravdanosti investicije. Ukoliko nadležni organ ocijeni inicijativu prihvatljivom ista čini predlog za dopunu plana koncesija za tekuću godinu koji donosi Vlada.

Koncesioni akt usvaja Vlada Crne Gore, s tim što prethodno, prije njegovog dostavljanja na usvajanje, nadležni organ organizuje i sprovodi javnu raspravu u roku od 15 do 30 dana od dana upućivanja javnog poziva za javnu raspravu.

Nadležni organ, nakon usvajanja koncesionog akta, objavljuje javni oglas u Službenom listu Crne Gore, najmanje jednom dnevnom štampanom mediju koji se distribuira na teritoriji cijele Crne Gore i na internet stranici nadležnog organa.

Rok na koji se daje koncesija određuje se na osnovu predmeta koncesije, vremena potrebnog za povrat investicija i ostvarivanje dobiti po osnovu koncesione djelatnosti.

Rok trajanja koncesije ne može biti duži od 30 godina kada odluku o davanju koncesije donosi Vlada, niti duži od 60 godina kada odluku o davanju koncesije donosi Skupština.

II. Spisak propisa koji se primjenjuju na postupak davanja koncesija i vršenje koncesione djelatnosti

Propisi koji se primjenjuju na postupak davanja koncesija i vršenje koncesione djelatnosti:

- Zakon o koncesijama („Službeni list CG“, br. 08/09, 73/19 i 125/23);
- Zakon o vodama ("Službeni list RCG", br. 27/07, "Službeni list CG", br.73/10, 32/11, 47/11, 48/15, 52/16, 55/16, 02/17, 80/17 i 84/18);
- Zakon o finansiranju upravljanja vodama ("Službeni list CG", br. 65/08, 74/10, 40/11 i 82/20);
- Zakon o planiranju prostora i izgradnji objekata („Službeni list CG“, br. 64/17, 44/18, 63/18, 11/19, 82/20, 86/22 i 04/23);
- Zakon o upravnom postupku ("Službeni list CG", br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17);
- Zakon o obligacionim odnosima ("Službeni list CG", br. 47/08, 04/11 i 22/17);
- Zakon o životnoj sredini („Službeni list CG“, br. 52/16 i 73/19);
- Zakon o procjeni uticaja na životnu sredinu („Službeni list CG“, br. 75/18);
- Zakon o državnoj imovini ("Službeni list CG", br. 21/09 i 40/11);
- Strategija upravljanja vodama Crne Gore (2017);
- Uredba o bližem načinu sprovođenja postupka javnog nadmetanja u otvorenom i dvostepenom postupku davanja koncesija („Službeni list CG“, br. 67/09);
- Odluka o visini i načinu obračunavanja vodnih naknada i kriterijumima i načinu utvrđivanja stepena zagađenosti voda („Službeni list CG“, br. 29/09, 39/19, 96/20 i 74/21);
- Uredba o projektima na koje se vrši procjena uticaja na životnu sredinu („Službeni list CG“, br. 20/07, 47/13, 53/14 i 37/18);
- Pravilnik o sadržaju zahtjeva i dokumentaciji za izdavanje vodnih akata, načinu i uslovima za obavezno oglašavanje u postupku utvrđivanja vodnih uslova i sadržaju vodnih akata („Službeni list CG“, br. 07/08 i 14/16);

- Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja Registra ugovora o koncesijama („Službeni list CG“, br. 47/09 i 32/15);
- Pravilnik o određivanju i održavanju zona i pojaseva sanitarne zaštite izvorišta i ograničenjima u tim zonama („Službeni list CG“, br. 66/09).

IZVJEŠTAJ

s javne rasprave o Predlogu plana davanja koncesija u oblasti voda za 2024. godinu

Uprava za vode, u skladu sa čl. 7 stav 2 Zakona o koncesijama („Službeni list CG“, br. 8/09, 73/19 i 125/23), prije usvajanja plana, sprovela je javnu raspravu na Predlog plana davanja koncesija u oblasti voda za 2024. godinu.

Javna rasprava organizovana je u skladu s Programom javne rasprave, na sljedeći način:

- Objavljivanjem poziva za uključivanje u javnu raspravu na Predlog plana davanja koncesija u oblasti voda za 2024. godinu na internet stranici www.upravazavode.gov.me, kojim su pozvani građani, stručna javnost, državni organi, nevladine organizacije, pravna lica i preduzetnici i drugi zainteresovani subjekti, da se uključe u javnu raspravu i daju svoje komentare, primjedbe, prijedloge, sugestije i mišljenja na Predlog plana davanja koncesija.
- Objavljivanjem poziva za uključivanje u javnu raspravu u dnevnom listu Pobjeda.
- Zainteresovani subjekti, svakog radnog dana, imali su pravo izvršiti uvid u Predlog plana davanja koncesija. Prijedlozi, sugestije i komentari na Predlog plana davanja koncesija mogli su se dostaviti Upravi za vode "Bulevar Revolucije" 24, Podgorica, u pisanoj ili elektronskoj formi, tel: 020 224 593; fax: 020 224 594; e-mail: upravazavode@uzv.gov.me

Javna rasprava o Predlogu plana davanja koncesija u oblasti voda za 2024. godinu trajala je od 14.02.2024. do 28.02.2024. godine.

Na javnoj raspravi nije bilo zainteresovanih subjekata i nije dostavljena ni jedna pisana primjedba, prijedlog, sugestija ili komentar na predmetni dokument.

Izveštaj sačinila:

Nataša Rakočević, načelnica za VIS

